

ЕВРОПЕЙСКИ НАДЗОРЕН ОРГАН ЗА ЗАЩИТА НА ДАННИТЕ

Кратък преглед на Становище № 4/2015 на Европейския надзорен орган по защита на данните „Към нова етика в областта на цифровите технологии: данни, достойнство и технологии“

(Пълният текст на това становище можете да намерите на английски, немски и френски език на уебсайта на ЕНОЗД www.edps.europa.eu)

(2015/C 392/08)

Европейският надзорен орган по защита на данните (ЕНОЗД) е независима институция на ЕС, чиято задача съгласно член 41, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 45/2001 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾ „По отношение на обработката на лични данни ... е да гарантира спазването от страна на институциите и органите на Общността на основните права и свободи на физическите лица, и по-специално правото им на личен живот“ и която отговаря „за предоставянето на консултации на институциите и органите на Общността и субектите на данни по всички въпроси, свързани с обработката на лични данни“. Той е назначен през декември 2014 г. заедно с помощник надзорния орган със специалната задача да бъде по-конструктивен и по-проактивен. През март 2015 г. ЕНОЗД публикува петгодишна стратегия, в която посочва как възнамерява да изпълни тази задача и да поеме отговорност за това.

Настоящото становище е следствие от предходното становище на ЕНОЗД във връзка с общия регламент относно защитата на данните, който има за цел да подпомогне основните институции на ЕС за постигането на консенсус по отношение на работни, насочени към бъдещето правила в подкрепа на индивидуалните права и свободи. Подобно на становището относно мобилното здравеопазване от началото на 2015 г., в него се разглеждат произтичащите от „цифровизацията“ трудности за защитата на личните данни — третата задача в стратегията на ЕНОЗД — „приспособяване на съществуващите принципи на защита на данните към глобалната цифрова среда“, също така в контекста на плановете на ЕС за цифровия единен пазар. Становището следва подхода на работната група по член 29 относно свързаните със защитата на данни аспекти на използването на нови технологии, например „интернет на предметите“, за които ЕНОЗД има принос като пълноправен член на групата.

„Човешкото достойнство е неприкосновено. То трябва да се зачита и защитава.“

Член 1, Харта на основните права на ЕС

Основните права на неприкосновеност на личния живот и на защита на личните данни повече от всякога имат значение за защитата на човешкото достойнство. Те са гарантирани в Договорите за ЕС и в Хартата на основните права на ЕС. Позволяват на лицата да развиват собствена индивидуалност, да водят независим живот, да въвеждат новости и да упражняват други права и свободи. Принципите на защита на данните, определени в Хартата на ЕС — необходимост, пропорционалност, добросъвестност, минимизиране на данните, ограничаване на целите, съгласие и прозрачност — се прилагат по отношение на обработването на данни в цялост — както при събирането, така и при използването им.

Технологиите не трябва да налагат ценности и права, но в същото време връзката с тях не трябва да се свежда до погрешно противопоставяне. Революцията в областта на цифровите технологии обещава ползи за здравето, околната среда, международното развитие и икономическата ефективност. Съгласно плановете на ЕС за цифров единен пазар компютърните услуги „в облак“, „интернет на предметите“, големите информационни масиви и други технологии се считат за изключително важни за конкурентоспособността и растежа. В бизнес моделите се разработват нови възможности за мащабно събиране, незабавно предаване, комбиниране и повторно използване на лични данни за непредвидени цели, обосновани с дългосрочни и недостъпни политики за защита на личните данни. Това поставя принципите за защита на данните пред нови изпитания, които налагат да се преосмисли тяхното прилагане.

В днешната цифрова среда придържането към закона не е достатъчно; трябва да се отчете етичното измерение на обработването на данните. Нормативната рамка на ЕС вече дава възможност за гъвкави решения и гаранции в зависимост от отделния случай при боравене с лична информация. Реформирането на нормативната рамка ще бъде добра стъпка напред. Съществуват обаче по-сериозни въпроси за влиянието на тенденциите върху достойнството, личната свобода и функционирането на демокрацията в зависимост от данните общество.

Тези проблеми имат технически, философски, правни и морални последици. Настоящото становище изтъква някои основни технологични тенденции, които могат да включват неприемливо обработване на лична информация или да нарушават правото на неприкосновеност на личния живот. То очертава „екосистема за защита на големите информационни масиви“ на четири нива, която да отговори на цифровото предизвикателство: колективно усилие, подплатено със съображения от етично естество.

1) Ориентиран към бъдещето регламент относно обработването на данни и зачитането на право на неприкосновеност на личния живот и на защита на данните.

⁽¹⁾ ОВ L 8, 12.1.2001 г., стр. 1.

- 2) Отговорни администратори, които определят обработването на лична информация.
- 3) Зачитащ неприкосновеността на личния живот инженеринг и дизайн на продукти и услуги за обработване на данни.
- 4) Оправомощени физически лица.

Европейският надзорен орган по защита на данните желае да насърчи открита и информирана дискусия в ЕС и извън него с участието на гражданското общество, дизайнери, дружества, представители на академичните среди, публични органи и регулатори. Новият етичен съвет на ЕС в областта на защитата на данните, който ще създадем към ЕНОЗД, ще помогне за определянето на нова етика в областта на цифровите технологии, посредством която по-добре ще бъдат осъзнати ползите от технологиите за обществото и икономиката по начин, който укрепва правата и свободите на гражданите.

4. Заключение: време е да задълбочим обсъждането

Неприкосновеността на личния живот и защитата на данните са част от решението, а не проблемът. Засега технологиите се контролират от хората. Не е лесно тези потенциални развития да се класифицират само като добри или лоши, желателни или вредни, полезни или пагубни, още по-малкото, когато трябва да се вземат предвид редица потенциални тенденции. Авторите на политики, разработчиците на технологии, предприемачите и всички ние трябва сериозно да помислим дали и как искаме да въздействаме върху развитието на технологиите и тяхното приложение. Също толкова важно е обаче ЕС спешно да разгледа етиката и мястото на човешкото достойнство в технологиите на бъдещето.

Принципите на защита на данните се оказаха годни да защитят гражданите и личния им живот от рисковете на безотговорното обработване на данни. Съвременните тенденции обаче може да изискват изцяло нов подход. Затова повдигаме нова дискусия, а именно доколко прилагането на принципи като добросъвестност и легитимност е достатъчно. Общността на работещите в областта на защитата на данните може да изпълнява нова роля, като използва съществуващи инструменти като предварителни проверки и разрешения — тъй като няма други органи, подготвени за подробно изследване на такава обработка на данни. В обстановката, в която технологиите, глобалните иновации и свързаността между хората се развиват с главоломна скорост, ние имаме възможност да привлечем внимание, да събудим интерес и да постигнем консенсус.

С настоящото становище се надяваме да дадем рамка за по-широко и по-задълбочено обсъждане как ЕС може да гарантира неприкосновеността на своите ценности и същевременно да се възползва от новите технологии.

Съставено в Брюксел на 11 септември 2015 година.

Giovanni BUTTARELLI

Европейски надзорен орган по защита на данните
